

Független Magyarország

Egy szám **12** fillér

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Mátyás király-tér 8. szám.** Telefonszám: 164.

Feljós szerkesztő: **DR. KNÉZY LEHEL.** Lapkiadó: **DR. BAJAI ERNŐ.**

Előfizetési árak: Helyben negyedévre 8 pengő. Vidékre negyedévre 9.60

Egy szám **12** fillér

Meg lehet-e csinálni a Baja városát átszelő transverzális sugárutat? Hogyan tervezik a Belvárosban az új uccák nyitását?

Baja város törvényhatósági bizottsága régebbi közgyűlésén elhatározta, hogy a Belvárosban több új utcát fognak nyitni. Így arról van szó, hogy a Szent Antol és a Petőfi Sándor utcák folytatásai sugárut formájában szintén meg fogják csinálni.

Ezt az uccanyitást úgy tervezik, hogy az új ucca irányába a gróf Széchenyi uccából nyitják a sikátor irányában haladva a Koller-féle felket szelvé át a Natti-féle telekből lenna a sikátor 12 m. szélesre kitéjtve. Ez az ucca azután a Sándor László vasúti vendéglős felkén keresztül a Kenderes-patak parjáiáig terjedne. Itt egy teret fognak létesíteni, amely től kezdve az ucca meg-törve indulna tovább a Katona József ucca jelenlegi bejáratának egyenes vonalába nyúlnék tovább a Pap Lajos féle házból ez után beleszök a szabályzandó uccavonalba 2-3 méter széles sáv.

Ott, ahol ennek a létesítendő uccának egy pontján teret kreálnak, az ott keletkező tőrésnél keresztelődik majd a másik létesítendő uccával.

Ennek a két uccának létesítésével a város szívében a leg-szebb helyen a két ucca elnyulása mentén mintegy 20-25 ezer baltelek szabadulna fel a volna átadható rendeltetésének építkezési célokra.

A két nyitandó ucca mellett való megnyitása nem mindenben felel meg a közérdeknek és a tervszerű városfejlesztésnek, mert az új uccanyitásoknál a tervezett kiszájtásoknál is tovább kellene menni: így expropriálni kellene s átvtgatni a Nicolaus-féle házát is, hogy a nyitandó ucca bele-torkoljék az Arany János uccába, amivel elérhető volna, hogy meg-va ósúlna a várost csaknem tel-jesen keresztelőszező transzverzális ut. Ez az új utvonal sugár-utvonalban menne a Petőfi Sán-

dor uccának, de ez esetben, hogy a Szent Antal uccával is meg-kapja a közvetlen közlekedési kapcsolatot nyilegyenes utvonal-on, — a Déri-kerien is kereszt-ül kellene meennie a sugár-utnak.

Ha a nyitandó ucca egyenesen haladna s az új uccanyitások so-rán a Nicolaus-féle házát is ki-szájtatának uccaszabályozási s uccahasítási célokra, akkor avval azt érnék e, hogy még több s még nagyobb telkek mentesülne-nek a passzivitástól s még na-gyobb terület válnék beépíthetővé.

Szombaton Bácskába jött Scitovszky Béla belügyminiszter. Gróf Zichy Gyula kalocsai érsek is résztvett a csikériai templomalapkövetésen.

Szombaton reggel utazott fel Baluku Gyula főispán Budapestre, hogy a Budapestről Halas felé délután induló gyorsvonattal Csikériára utazó dr. Scitovszky Béla belügyminiszterhez és társaságá-hoz csatlakozzék. A miniszter tár-saságában Baluku főispánon kívül a személyi titkára volt vele. Hal-ason pedig a belügyminiszter elé utazó dr. Szabovljevič Dušan kor-mányfőtanácsos alispán és Koller Oszkár főszolgabíró betegsége miatt az őt helyettesítő s ugyan-csak a miniszter elé utazó bács-ai mási járási főszolgabíró: Ga wein Fülöp szálltak a szalonkocsba.

A szabadkai gyorsvonat Kele-biára szombaton este 17 óra 30 perckor érkezett. A belügyminisz-tert és egész társaságát báró Podmaniczky Endre, a tompai kerület országgyűlési képviselője látta vendégül kastélyában. Más-nap, vagyis tegnap, vasárnap d.e. a belügyminiszter az egész tár-sasággal, valamint a vendéglátó báró Podmaniczky Endrével át-kocsizott Csikériára, ahol délelőtti 10 órakor volt az ünnepélyes fo-gadtatása.

Megjegyzendő még az is, hogy az a kellemes helyzett állna elő, hogy itt az uccát úgy lehetne vezetni, hogy az a Miasszonyunk-ról elnevezett iskolának felkén álló földszintes épületnek a ka-puján, illetve falkeletésének hely-én haladna át, vagyis itt a zárdai épületről nem is kel-lene megbolygatni az új uccanyitás miatt.

Baján jelenleg az a helyzet, hogy a városnak rengeteg zeg-zugos uccája van, de kimutathatólag a Szent Antal ucca kivételével nincs egyetlen egy egyenes uccája sem, már pedig városfej-lesztési s a praktikusabb közle-kezés lebonyolítása szempont-jából egyáltalán nem kívánatos, hogy a törpe, zeg-zugos uccák számát növe jék.

litikai s egyházi előkelőségek bar-ketten vettek részt. A belügymi-niszter ezenkívül még érdeklődött Baluku Gyula főispánnál és Balázs Pivny Kálmánál, a tompai köz-vagyon kezelőjével a tompai 17 ezer hold's közvagyon állapotáról és vagyonkezeléséről is, utána pedig a délutáni vonattal vissza-utazott Budapestre Baluku Gyula főispánal. A vonat este 7 óra 50 perckor érkezett a fővárosba.

Uj igazgatót kapott a bajai áll. női felsőkereskedelmi iskola.

A vallás- és közoktatásügyi mi-niszter Vajda Gyula dr. soproni felsőkereskedelmi iskolai tanárt igazgatói minőségben á helyezte a bajai állami női felsőkereske-delmi iskolához. Vajda Gyula dr. a háborút követő fefordulásig a szabadkai állami felsőbb leány-iskola, illetve leánygimnáziumnak volt az igazgatója. Igen jónevű paedagógus, azonkívül író és mű-fordító. Többek közt ő ültette át magyarrá Olga W. h brückernek is egyik híres nagy regényét. Allan-dóan irodalmi és szakirói mun-kásságot fejt ki. Sok cikke jelent meg a szaklapokban, amelyeknek ma is munkatársa. Dr. Vajda Gyula személyében, aki ma már nem fiatal ember, már tul van a hatvanon is, igen értékes tanerőt és vezetőt kapott a bajai állami női felsőkereskedelmi iskola, de a bajai társadalom is nyereség-ként könyvelheti el értékes sze-mélyét.

Dr. Vajda Gyula, az új igaz-gató rövidesen Bajára érkeik s itt átveszi a Haynald uccai női kereskedelmi iskola igazgatását jelenlegi vezetőjétől, Legányi De-zsőtől, aki egyúttal fáradtságos munkával négy-öt évvel ezelőtti oly kitűnően megszervezte ezt a fényesen prosperáló középfoku leányiskolát.

A Jótékonycélu Leány egylet legapri előadásáról szóló tudósításunkat legközelebbi szá-munkban közöljük.

Selyem velour kalapok P 18.—	Bélelt Hamerli bőrkecstyű P 9.—
Nyulszór külf. kalapok „ 16.—	Bemberg selyemharisnya „ 6 —
Bonavédó „ 2 80	Selyemharisnya gyári hibával „ 4 60
Divatzokni, selyemmintás „ 1 90	Bellaflór legtartósabb cérna „ 4 —
Nappa (kutyabőr) kecstyű „ 8 40	Őszi selyemszövött harisnya „ 1 60
- Poullowerek, mellények, Lumberjack gyermekkabát-, sál-, sapka, lábszárvédők, borsapkák
- Cipők, sárcipők legolcsóbban FISCHER Pál-nál, Baján.**

Bőrkecstyűk, Kalapok, L. B. O. harisnyák,

kötött poulowerek, vadászmellények, Borsalinó-férfikalapok, esernyők, zsebkendők, ridikulók

mindig olcsón kaphatók **Bruszt Lajos** divatüzletében.

tehát alapos okoknál fogva kerül be az elmebeteg osztályra, mert a hozzátartozóit életveszélyesen fenyegette.

A tanfelügyelő az iskolák tuizsufaltságáról.

A főorvosi jelenéshez még Bárdos Ádám tanfelügyelő szólt hozzá s megmagyarázta az iskolai tuizsufaltságot. A szállásvárosi iskola zsufaltságát megszüntetni nem tudja, mert nem áll rendelkezésre megfelelő mennyiségű tanterem. A Józsefvárosban a Fiorián uccai iskolában sikerült csökkenteni a zsufaltságot egy új tanterő kinevezésével. Előadta, hogy az iskolák kibővítéséről tárgyalt dr. Vojnics Ferencel és dr. Puskás Dezső főjegyzővel s a tárgyalás eredményeképpen közölte, hogy 2-3 év alatt a költészetet fedezet évenkénti előteremtése ujan keresztül is viszik az iskolák kibővítését. A tanulók tisztaságára is fokozottabb gondot fognak fordítani: utasítást fogja az iskolák igazgatóit, hogy a tanulókkal osztályokban gyakori tisztasági razziaikat tartassanak.

A tanfelügyelő bejelentette még, hogy Oácsy György ref. kántortanult nyugdíjaztak s helyette Pécsváradról lett kinevezve egy Szócs István nevű ref. tanító.

Ismeretterjesztő előadás a közegészségügy köréből

A városi tiszti főorvosi hivatal közegészségügyi előadásorozatát ez évben f. hó 15-én, kedden este negyed 9 órai kezdettel a városi színház közgyűlési termében kezdi meg. Dr. Grauzig Armin, a Tüdőbeteg Gondozó Intézet vezető orvosa „Az emberi beszéd biológiaijáról” fog előadást tartani. A belépőjegy ára 80 fill. Jegyek előre válthatók a könyvkereskedésekben. A tiszta jövedelem a Tüdőbeteg Gondozó Intézet céljait szolgálja.

Telefon 280. Erzsébet kir. u. 38. Ha családját tuberkulóziától meg akarja védeni, úgy egyetlen vásároljon Utrynál acélsodrony-, kókusz-, gyékénylábtorlókat, mely szép, olcsó és a lábballal kimeli

HIREK.

Mansz. estély a Preimajer-féle helyiségben.

Mansz. a vasárnapi közgyűlése alkalmából Baján építendő színháza javára rendezett sorsolással kapcsolatos estélyt rendezett, mely egy látogatottságáról, mint anyagi sikerekre való tekintettel a leg-sikerültebb muátságek közé sorozható. A magyar ruhás kölygek színes tarka esoporija az egész estélynek olyan magyaros jellegűt adott, hogy valóságos lelki üdülésre gondolunk a kedves estre. Ellentétül emlékezünk az estélyekre, amikor a divat szépségei jogosan hívják ki a kíváncsít. A sorsolás után a Nemzeti Kaszinó helyi égeiben reggeig áncolt az ifjuság.

A Magyarországi Munkások Rokokai- és Nyugdíjgyelete bajai fiókjának vezetője értesíti fizető taglásait, hogy a pénzbeszedés néhány héten keresztül a Hechtl Géza-féle vendéglő étteremben (Székely Leó vaskereskedő házában) az eddig szokásos keddi napon d. u. 5-7 óra közötti időben fog eszközöltetni.

Épül a baja-bátaszéki műút. A baja-bátaszéki műút építési munkálatai nagy lendületben haladnak előre. Az ut fődmunkálatai Pörbőytől Alsó-

nyékig mára befejezéshez közelednek. Rövidesen megkezdik a burkolási munkát és ennek befejezése után üzembe helyezik Bajánál a két part közötti gőzkompot.

Béltényeség. gyomor- és bélnhurut, a vastagbélfaí kezdetű megbetegedés, vakbélgyulladásra való hajlamosság esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz gyorsan és fájdalom nélkül megszünteti a hasiszervek pangását. Sokévi kórházi tapasztalat igazolja, hogy a **Ferenc József** víz használata a bélműködést kitűnően szabályozza. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

x Molnár, ruhákat vegyileg művésziesen fest, tisztít. Plüssirozás és gouvroszás 3-4 óra alatt. Galérok és kézelők hófehérre és tükörfényesre tisztítottak. Üzlet Baján, Erzsébet királyné u. 16. Főüzlet Szekszárd, Kaszinó bazár. Ezüst éremmel kitüntetve.

x Asszonyom! Önnek, ha nincs esztéje, azért nem állhat oda a mosótétkörhöz reggeltől estig mosni, mert először ehhez nincs ideje, másodsor ezt nem bírná fizikai erővel. Erre ma nincs is szükség. Ön este beáztatja a fehérneműjét és másnap a ruhát egyszer kifűzi RADION o datban, kibőlteti és hófehér lesz a fehérneműje. A Radion garantáltan kiörmentes és a ruhát nem ronítja.

x Rum és likőrök készítése háztálg 100 százalékos megtakarítással jár, ha a 25 év óta kitűnőnek bizonyult Gyarmati féle rum és likőr essentiával készül. E líveg rumessentia 50 fillér l líveg likőr essentia bármilyen ízben 60 fillér. — Készíti Gyarmati gyógy-szertár Baja.

MOZI.

A halállégió az Uránia szorda, csütörtöki bemutatója.

Bizonyára mindenki magáévá teszi azt a tételt, hogy az a jó film, amely regényszerű és az a jó regény, amely filmszerű. Ilyen „A halállégió” című amerikai film Percival Wren világhírű regényéből, a Beau Geste-ből készült ez a film, az első, mely az idegenlégió poklába vezet el a mozgókép közönséget. Micsoda páratlan találkozás az a kalandos regénynek és kalandos filmnek! Hogyan ünök el Lady Patricia mesés értékű gyémántja három nevelt fiának kezén, hogyan eszöknek ezek az idegenlégióba, járják végig a legszörnyűbb kávériát, hogy a végén csak egy kezüjön közülük haza, felfedni a végzetes gyémánt titkát, — ez az a váz, amelyen ez a kihéttelen izgalmas és érdekességű, mélységes köllészettel és körletetlen realizmussal egyaránt átszőtt történet felépül, amelynek azért nem mondjuk el részletes tartalmát, hogy a közönség feszült izgalommal kísérhesse végig a szövevényes cselekményt egészen a megdöbbentő váratlan-ságu befejezésig. Mindez az izgalmas cselekmény, szövevényes mese azonban még nem jelentene sokat, ha a film rendezése és megjelenése nem volna mindennél remekebb, amit eddig a filmregény művészeté produkált. Csak azt jegyezzük fel, hogy ez a film elég ahhoz, hogy rendezőjének nevével világhírűvé tegye és hogy régi kedvenceinket: Ronald Colmant, Noah Beeryt, Alice Joycet, de általában a film többi szereplőit is a szívünkbe zárjuk, úgy vivén el magunkkal e film emléket, mint egyik legszebb mozi-élményünket, amelyet szinte nem is elég egyszer látnunk,

Közelednek az ünnepnapok,

amikorra szebb, jobb és hasznosabb ajándékkal nem lephei meg hozzátartozóit, mint

csillárral, állólámpával, falikarral, villamos fűtőtestekkel, porszívóval.

Villanyvilágítási és erőátviteli csengő, házi telefon berendezések készítését garanciával vállaljuk.

Salamon és Komlós

hat. eng. elektrotechnikai vállalat, csillár-, bronz- és fémáru-gyár. — Baja, Vörösmarthy Mihály ucca 3. sz. — Telefon 157.

FRANZIA

Nov. 16-17, szerdán-csütörtökön d. u. 6 és fél 9 ó

A halállégió.

Dráma a Szaharában 14 felv. — Főszereplői: Ronald Colman, Alice Joyce és Noah Berry

Ezenkívül:

Trambulin a strandon.

Kacagató vigjáték 2 felvonásban.

Hiradó.

Hiradó.

CORSO MOZI

Nov. 17-én, csütörtökön d. u. 6, este fél 9 ó.

A bagdadi tolvaj.

Fantasztikus filmregény 14 felv. — Főszereplő: Douglas Faibanks. — A történet színhelye: A bagdadi ucca, a Kalifa palotája, a tündérmező, a tenger fenéke, a világűr, a kristálybirodalom.

Kitűnő kiegészítő műsor.

Fü...
a leg...
Kaphat...
JAK...
Munka...
HASKO...
M...
TARTÓK,

R...
Elsőre...
érkez...
8 fillé...
9 fillé...
vevőink...
Rózs...
makói...
ról azo...

Come...
kép, kát...
rám...
épít...
nag...
POLI...
kedésben

4 sz...
háza...
összes...
megvél...
keres...
kérek...

Teg...
és Fiai...
Magyaror...
szá...
tégla...
gye...
egy...

Pol...
és!

étt...
met...
megny...
etkez...
előtti zó...
na-reg...
rendszer,
valami...
kezőke...
Leg...
kiszolgá...
lásról...
és ita...
lokrol...
biztosítom...
kedves...
szives...
Géza...
glós.

Építőmesterek és építetők figyelmébe!

Szabadalmazott Terrenol-pala a világ legjobb fagyálló, tűzálló, vízhatlan állandó raktár és egyedarnesítőhely POLLÁK JÓZSEF butorgyárosnál, BAJA.

Városl. iroda: Kossuth ucca 23. Falelep: Budapesti út 4. Telefon számok: 184, 235 és 104.

mint ahogy a legszebb könyveket többször is fel-felapozzuk életünkben, mindig új és új szépségeket fedezve fel bennük.

Staufer debezés ementhála legjobb. Kapható mindenhol! Főlerakat: Krausz Testvérek Utódánál.

Salétrommentes, fával égetett

tégla I-a hódfarku cserép, cementárak a legjobb kivitelben és legnagyobb választékban Grünhut és Társa tégla és cementárugyár Városi mintaraktár: Baja, Türr Istvan-u. 5. Telefon 160.

SPORT.

Fővárosi eredmények: Frencváros—33FC. 8:0 (5:0) Hungária—Kispest 6:0 (3:0) Újpest—Varas 5:0. Slavia—Sabaria 3:1 (2:0)

Pécsi Sport Club—Bajai Sport Egylet 1:0 (0:0)

Tegnap volt az idei futballsport egyik legnagyobb eseménye: a PSC. és a BSE. találkozója. Harmadgyed kettőkor rekord közönség jelenlétében kezdett a PSC. Az első féldélben állandó, szinte nyomasztó főenyő szegzete kapujához a PSC-t a BSE. bosszantó eredménytelenséggel. A második féldélben már a pécsiék is többet támadtak, de Kovács és Schulten sok szép akciójuk megkadt. Pécs gólja egy kavargásból esett, melyet Pontérnek védenie keletet volna. Uána még egy pár nagy gólhelyzetet zontott el BSE. csatárosa. BSE-nek két gólküzdővel kellett volna győznie. PSC szép és fair játékot mutatott.

Gép- és gyorsírásban jártas magyar és német levelezői felvesszünk Cím a kiadóhivataltan.

FIGYELEM.

Kirchner-féle egészen jókardban lévő famegnakáló gépek a hozzávaló különféle szerzőm. Azonkívül, állítható csapágyak, 40 mm transmmissziók szijjakkal, 4-es szívó gázmotor, vasvágó fűrészgép és csiszológép eladók. BECK ANTAL Baja, Rókus ucca 17.

Itt az alkalom.

hogy mindenképpen megszerezze szalmazárkajáratelvéssza és helyébe eszekegy 16 pengőrt acélodrony ágybetétet Utry Pál Fiai Telep 280. Erzsébet kir. u. 38.

Villamos világítási és erőátviteli

berendezéseket legolcsóbban, szakszerű és izléses kivitelben készíti Mohner és Társa Katóságilag engedélyezett elektrotechnikai vállalat Baja, Erzsébet kir. u. 8. — Telefon: 256. Csillárokgyári raktára. Megtekinthető vételkényszer nélkül. — A költségvetés, szakszerű felvilágosítások díjtalanok.

Advertisement for CALDERARA featuring a woman's face and various cosmetic products like 'LAUDE COLOGNE' and 'CREME CHYPRE'.

Könnyű, törhetetlen, viharálló, fagy, víz és tűzmentes a valódi Hatschek-féle Eternit. Javításmentes az ETERNIT háztető. Állandóan friss fenyő minden méretben nagy választékban sugovica raktáron szereshető be. Kedvező fizetési feltételek. Díjtalan költségvetés. Azonnal szállítható.

Kapható: Kizárólag Goldschmidt Lajos falepén, Baja, Sugovica part

(Nyomatott a Berzin-nyomda győrszemláján Baján. (Pöster Károly.)

Óv... Az utóbbi... kanna... nyünk... megteveszt... ésvoerze... tes alakjót... Ezek elle... és tisztessé... pezó fizelm... szük a rend... súlyos köve... törvénye e... Óva intün... megtevesztő... báhozataló... gyasztókör... tapasztalt v... dekében kö... Diana Ipar... R-T

Figye... t. vevőközönség... kedvelt világ... anyag... Orient... Karp... pipere-szappan... gólasát és jell... ut... Addig is, míg... befejezést ny... csak azon sz... ményeink, am... síma borítóp... crepe-papíros... a követ... „Csakis... fele Ros... Vi... des... piper... a... Egyben közö... vanult óhatn... gátomba hoz... előtti időben... ségné... Orient... arcápo... Karp... arcápo... száraz minősé... latra és zsíros... E krémek k... kellemes illat... ápolására és... tatlan sz... Kapható mi... Klein... Finom pip... illat... kir. adv. szál... öfensége... Budapest, V...

Hat... és eg... pok r... O vas... terjed... Nagy... zu... nácsn... ros k... a len... város... Ez... amely... ség, a... E isme... ontell... ségtele... kiját n... lonb... zsejt... A sz... juk mi... föltt, ... erősen... jóval t... amenny... békeid... delmi t... mert a... magnóv... összege... delmne... fel az a... A bü... város a... tekkel h... uj befel... vanna... A kö... ban talá... lázatot a... Gyre, n... sagra, k... Baja és... ben más... Ez az... azonban... nem elé... azért, m... városok... recen, S... bet kölh... látni, ho... rosok ho... ményeike... tunk: k... elégitbet... A